

Posudek diplomové práce Andrey Čaastorálové *Každodenní život v rozdělovských věžácích očima první poválečné generace*. Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy, 2022.

S potěšením jsem přijala obhajobu diplomové práce, která se věnuje jedné z kladenských dominant, a to jak ve faktickém, tak v přeneseném smyslu slova – rozdělovských věžáků. Tedy skupiny šesti věžových domů z padesátých let, které se nacházejí ve čtvrti Rozdělov, a dle některých dokonce připomínají chicagské mrakodrapy. O významu těchto bytových budov jako místa paměti svědčí i skutečnost, že v roce 2020 bylo v jednom z domů otevřeno Muzeum věžáků Kladno. Proto mě velmi zajímalo, jak téma diplomantka uchopí.

Text má dobře zvolenou, v zásadě standardní strukturu, od úvodu, přes část metodologickou, s důrazem na realizaci orálněhistorického výzkumu, a představení historicko-tématického kontextu až po samotné zkušenosti života ve věžácích. V metodologické části oceňuji jednak rozsáhlou rešerši sekundární literatury, jednak podrobnou reflexi samotného výzkumu orální historie. Líbí se mi nadšení autorky pro zpracování projektu, její nejrůznější cesty (a kreativní nápady) při získávání potenciálních narátorů/narátorek i praktické zkušenosti s nahráváním rozhovorů v online prostředí (jako mnoho dalších projektů i realizaci této diplomové práce negativně ovlivnily dopady pandemie covid-19). Nakonec se, dílem náhody (vlastního zájmu narátorů na účasti v projektu) vyprofilovala skupina narátorů/narátorek, kteří zde bydleli a trávili své dětství. V této souvislosti bych ocenila, kdyby teoretická část zohlednila alespoň některé současné odborné tituly z oblasti historie dětství, které by teoreticky rámovaly příslušné interpretační části.

Po metodologické stati následuje kapitola, kde diplomantka poměrně detailně zpracovává širší historický kontext, od charakteristik sledovaného typu bydlení, přes hospodářské souvislosti počátků stavby až po rozvoj samotného města a osobu architekta. Jedná se o informačně bohatou kapitolu, v níž autorka hojně čerpá z dostupných materiálů a také – což oceňuji – z archivních pramenů. Bohužel hospodářsko-sociální kontext výstavby věžáků, potažmo dalších domů a sídlišť po druhé světové válce je prezentován na straně jedné spíše zjednodušeně na straně druhé jen s minimálním propojením na stavbu těchto konkrétních věžových domů. Autorka se soustředí na období dvouletky, ale již se nedotýká dalších let, kdy stavba probíhala. Stejně tak část „Černé Kladno“ je poněkud nevyvážená – na jedné straně se snaží postihnout celou historii města, na druhou stranu příliš nereflektuje sledované období, kdy narátoři a narátorky ve věžácích vyrůstali. Celkově je však nabízený kontext pro zpracování dílčích interpretačních témat dostačující.

Obecně autorka pracuje často se zjednodušujícími představami – viz například její předpoklady týkající se přidělování bytů, často nekriticky přebírá názory narátorů/narátorek. Jedním z příkladů může být téma kvality a úrovně přiděleného bytu, která je v textu brána jako nezpochybnitelný fakt, přičemž autorka nepracuje s dobovým

nedostatkem bytů, velmi neutěšenou bytovou situací, která byla každodenní realitou ještě například v šedesátých letech. Stejně tak jsou i další interpretační části jednostranně ovlivněné skutečností, že na výzvu k zapojení se do projektu (k realizaci rozhovoru) reagovali v podstatě jen lidé, kteří mají pozitivní vzpomínky na tento typ bydlení – tudíž je pro ně zřejmě i potěšením o svých vzpomínkách na dětství ve věžácích vyprávět. O to důležitější je v takovém případě kritické uchopení tématu, komparace s dalšími prameny. Autorka však zůstává v interpretační části spíše na rovině popisnosti.

Na druhou stranu ovšem přináší nenahraditelné osobní vzpomínky na život v „rozdělovských věžácích“. Bohužel vyznění celé práce působí až idealisticky, negativní aspekty jsou zmíněny jen okrajově, pokud vůbec. Největší problém interpretační/empirické části pak spatřuji ve skutečnosti, že se autorka nepokouší alespoň v některých částech nabídnout komparaci svých zjištění se zkušenostmi bydlení v jiných průmyslových centrech, případně se vzpomínkami na dětství v dané době. V obou případech bylo možné využít sekundární odbornou literaturu. Prosím diplomantku, aby se alespoň v rámci obhajoby pokusila zodpovědět otázku, v jakém ohledu dětství v „rozdělovských věžácích“ bylo či nebylo jiné, než jaké je zažívaly tisíce dětí v obdobných průmyslových lokalitách.

V závěru je potřeba zdůraznit, že celkově se jedná o práci velmi dobře zpracovanou, kde diplomantka prokázala schopnost vlastní výzkumné práce, od definování tématu projektu až po výsledný odborný text. Diplomovou práci rozhodně doporučuji k obhajobě. Vzhledem k dílčím nedostatkům popsaným výše navrhuji **hodnocení mezi stupněm 1 (výborně) a 2 (velmi dobře)**; výsledná známka by měla odrážet posudek vedoucí a výkon diplomantky při obhajobě.

Posudek vypracovala:

Lenka Krátká, 18. 1. 2022